Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК 21-го ТРАВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 21, 1985 No. 95. VOL. XCII

Президент Реґен відповідає УНСоюзові

Джерзі Ситі. — Як вже інформовано, головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис звернувся листовно до президента Роналда Реґена у справі дальшого визнання братських союзів неприбутковими установами та звільнити їх від податку.

Головний предсідник у своєму листі до Р. Реґена, сенаторів Деніела Мойнигена і Роберта Дола та інших впливових членів підкомісії для справ оподаткування, підкреслив, що оподаткування братських союзів, в тому й УНС, може підкосити цілу програму УНС та інших братських союзів, яка полягає на взаємній допомозі та праці яка дає полегші членам союзів, спільноті та цілому народові.

В дні 4-го травня ц.р. д-р І. Флис отримав з Білого Дому потвердження своїх листів та запевнення, що Президент буде розглядати стан братських союзів і можливості дальше уважати їх неприбутковими інституціями. Лист з Білого Дому дає також запевнення, що Департамент скарбу отримав інформації про пропозицію д-ра І. Флиса і стан братських союзів та буде в майбутньому цю справу розглядати. Тому, однак, що пропозиція є дуже серйозна, Департамент скарбу хоче далі розглядати її із усіх сторін та провіривши усі дані.

З уваги на те, головний предсідник УНСоюзу закликає членів УНС писати листи в справі дальшого визнання братських союзів, а зокрема УНС неподатковою інституцією, до президента Р. Реґена.

Інші братські союзи вже повели в тому напрямі відповідну акцію, а їхні члени засипають листами Білий Дім та своїх місцевих сенаторів і конгресменів.

В. Пастушок відзначений грамотою заслуги

На фото в першому ряді (справа): В. К. Велдон, В. Пастушок, його дружина Теодозія Т. Гейвард; в другому ряді (справа): Е. Еріксон, Н. Катанія, Дж. Ф. Келлі.

Свартмор, Па. — Василь Пастушок відомий із своєї активности в українській громаді та власник підприємства продажу реальностей, одержав у квітні ц.р. грамоту заслуги за вклад праці у розвиток підприємств в повіті Делавер.

В. Пастушок заснував своє підприємство ще в Честері у 1947 році, а в 1970 році переніся до Свартмор, де поселився та продовжує працю. Тепер у нього працює вісім осіб через цілий час та чотири — частинно.

Голова повітового уряду В. Киртіс Велдон, вручаючи грамоту В. Пастушкові ствердив з приємністю, що він показав впродовж років свої здібності не лише як професійний підприємець, але також як громадський діяч, зокрема в українсько-американській громаді. Він добре відомий зі своїх старань, щоб кожного року офіційно відзначувано український День Державности і Незалежности 22-го січня. В. Пастушок є головним радним УНСоюзу та добре відомий зі своїх організаційних досягнень в союзовій родині.

Про високе відзначення та оцінку праці В. Пастушка були згадки враз із знімкою у місцевій пресі.

Створено Товариство Прихильників Музею в Бавнд Бруку

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — У суботу, 27-го квітня, несповна рік після заснування Ініціятивного комітету Товариства Прихильників Музею при церкві-пам'ятнику відбулися тут в Домі Культури Установчі збори Товариства.

Збори звеличав своєю присутністю Блаженніший Митрополит Мстислав, засновник музею. У своєму слові він пригадав присутнім про унікальність музею — серед його експонатів є рідкісні, вийняткової історичної вартости пам'ятки далекої старовини, які тільки можна побачити в цьому музеї, зокрема якщо йдеться про церковні експонати, багато з них є з XУ, XIУ і XIII століть. У історичному відділі є також ориґінальні документи, як наприклад, Універсал гетьмана Мазепи з його власноручним підписом, та інші. Основну збірку зібрав, зберіг і вивіз сам Митрополит Мстислав.

Збори провадила В. Кузьмич, яка також скалала звіт Ініціятивного комітету, секретарювала Б. Скорупська.

Ініціятивний комітет за час свого існування приєднав 150 членів. Членські вкладки і пожертви дали до каси 14,000 дол. Тут треба згадати про перших добродіїв музею. Вікторія Новотна пожертвувала 2,500 дол., Евфросінія Дітель і Марія Кротюк по 1,000 дол.

Ініціятивний комітет випрацював проєкт статуту і передав його Митрополитові.

Звіт постійної працівниці музею, Ірини Цегельської, яка, до речі, перейшла минулого року вишкіл для піднесення своїх кваліфікацій в Смітсоніян інституті, дав поштовх до довгої дискусії про завдання і працю товариства.

Вибрано Управу в такому складі: В. Вишневський, голова, В. Кузьмич, М. Кротюк, О. Скоп, Є. Дітель, заступники головим, Н. Ільницька, секретар, А. Грибович, скарбник, Р. Хейлик, фінансовий секретар. До Статутової комісії увійшли: Ю. Кузьмич, В. Пахолюк, А. Худий.

Схвалено висоту членської вкладки — 25 дол. річно.

Управа товариства закликає все українське громадянство вписуватися в члени товариства і допомогти йому грошовими пожертвами та безкорисною допомоговою працею краще розбудувати цей унікальний і найбільший поза межами України музей.

Членські внески і пожертви слід висилати на адресу: Memorial Church Museum Fund, St. Andrew Federal Credit Union, P.O.Box 262, South Bound Brook, N. J. 08880.

Влаштовують вечір спогадів про закінчення війни

Чикаґо. — Тут в суботу, 1-го червня ц.р., відбудеться Вечір спогадів про кінець Другої світової війни, 40-ліття закінчення якої недавно було відзначено.

Коло 10 осіб виступить із короткими спогадами, нагадуючи присутнім, як вони зустріли кінець війни і в яких умовах та ситуації вони тоді знаходилися. Поділяться своїми спогадами учасники різних військових формацій, у яких служили українці, кацетники та військовополонені.

Вечір організує філія УКУ в Чикаґо і він відбудеться в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги о год. 4-ій по полудні.

Ми є закладниками, — каже румунський письменник

Відень, Австрія. — Добре відомий, також у західньому світі, румунський поет і письменник, який кількакратно домагався виїзду на Захід, зник із свого помешкання в Букарешті, як інформує організація Міжнародна спільнота яка від років цікавиться правами людини за Залізною заслоною.

Дорін Тудоран, якому минуло 39 років життя, перед своїм зникненням голодував, протестуючи таким способом проти тоталітарного режиму в Румунії і всіх режимів в країнах Східньої Европи, які обмежують до мінімуму права людини і не дозволяють бажаючим еміґрувати.

До 1977 року Тудоран отримав кільканадцять відзначень за свої праці і був членом румунського ПЕН-клюбу. Відношення до нього дуже змінилося після того, як він виявив бажання покинути Румунію і вніс прохання на видачу йому, дружині і 8-річній донечці візи на виїзд з Румунії. Типове явище, — кажуть спостерігачі і знавці відносин в комуністичних країнах, — як тільки людина не йде по лінії компартії, вона негайно попадає в тенета державної служби безпеки і її доля стає незавидною.

Не помогли всякі писання Д. Тудорана до президента і першого секретаря компартії Румунії Ніколае Чаушеску та інших визначних лідерів. Навпаки, за те, що він назвав ситуацію в Румунії „неморальною, негуманною і нестерпною" та домагався пошанування прав людини у відношенні до нього і багатьох інших дисидентів, його почали називати „наклепником" на соціялістичну систему своєї країни. Письменник вияснив, що він не покидає своєї батьківщини, якуноситиме в серці до кінця життя, а тільки хотів би покинути „диктатуру румунської комуністичної партії". Не допомогли також погрози, що він, у випадку відмови, опублікує на Заході свої писання, які він вже раніше передав різними шляхами до Західньої Европи. Чаушеску мовчав, говорила тільки

(Закінчення на стор. 3)

В СССР почалася боротьба з алькоголізмом

Москва. — Пресове аґентство ТАСС оголосило про початок боротьби з алькоголізмом в межах всієї країни. Совєтське агентство підтвердило, що алькоголізм перетворився в серйозну проблему, бо в країні тепер є біля 20 мільйонів алькоголіків і це відбивається на темпах розвитку совєтської економіки.

Висловлюючи точку зору Кремля і нового генерального секретаря, ТАСС закликав покінчити з поблажливим ставленням до п'янства. В повідомленні сказано, що плянується з 1986 року почати зменшення виробництва міцних алькогольних напоїв і збільшити виробництво безалькогольних, а до 1988 року буде повністю припинено виробництво овочево-ягідних вин.

Вводяться строгі кари для тих, хто буде пити спиртові напої на вулицях, стадіонах або в парках. Досі за такі порушення карали штрафом від трьох до десяти карбованців за перший раз і від 10 до 30 карбованців за другий. У повідомленні ТАСС не вказується, якими будуть ці штрафи тепер, але сказано, що вони значно збільшаться. В повідомленні наводиться сума штрафу, яким будуть каратися шофери, затримані в стані алькогольного сп'яніння: 100 карбованців.

Серед нововведень — скорочення годин торгівлі спиртними напоями. Віднині совєтські трудящі зможуть купити горілку лише... в години праці: з 11-ої години ранку до 2-ої години дня. Підвищено і вік для аматорів випити: тепер купити пляшку оковитої зможуть лише громадяни, яким сповнився 21 рік.

Кампанія боротьби з алькоголізмом передбачає посилення протиалькогольної пропаганди, збільшення медичної допомоги тим, хто „потребує" випити. Уряд має намір різко збільшити кількість спортових і культурних імпрез в країні, щоб населення, а особливо молодь, не мали часу нудьгувати. На думку совєтських соціологів, основна причина п'янства громадян СССР — нудьга.

В СВІТІ

КОЛИШНІЙ СОВЄТСЬКИЙ вояк-втікач, який тепер перебуває у Швайцарії, попросив швайцарську поліцію дати йому охорону після того, як йому погрозили аґенти КҐБ, а його справу публічно обговорювали на московській телепередачі, називаючи його втечу „співпрацею з Сі-Ай-Ей". Юрій Поварніцін, 23-річний вояк, був захоплений в полон афганськими антикомуністичними повстанцями і переданий Міжнародному Червоному Хрестові, згідно з договором. Він однак, відмовився повертатись до СССР і попросив Швайцарію надати йому право азилю або постаратися про азиль в іншій західній країні.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II і ватиканські чинники позитивно висловились про спротив латвійських католиків, кажучи, що кожний нарід має право боротися за свою релігію. За Залізною заслоною продовжуються переслідування релігії і тому треба подивляти тих, які в обличчі переслідування, мають відвагу ставати в обороні ґарантованого їм конституцією права на віровизнання, — говориться в окремому зверненні Ватикану.

ГРУПА ТЕРОРИСТІВ на Близькому Сході, яка, правдоподібно, була виконавцями бомбового замаху на американські військові бараки в Бейруті, опублікувала фотознімки чотирьох раніше захоплених в полон американських громадян і двох французів та погрозила „страшними наслідками", якщо ув'язнені в Кувайті терористи не будуть звільнені. Адміністрація президента Роналда Реґена і речники Кувайту заявили, що вони ніколи не вестимуть жадних переговорів з вбивцями і не діятимуть під тиском.

З'ЇЗД АФГАНСЬКИХ антикомуністів і лідерів різних політичних фракцій в Пакістані, які намагалися створити один центральний визвольний фронт проти совєтської окупації їхньої країни і тільки через зовнішні інтриґи, мабуть інспіровані Москвою і її п'ятою колоною, такого центру покищо не створили, може спонукати комуно-московських імперіялістів до висилки в Афганістан додаткових військових частин. Метою Москви є остаточно знищити визвольний рух афганців і розпочати, згідно з ранішим пляном, розбудовувати в їхній країні свою військову базу.

ПІСЛЯ ЗАЯВИ ЛІДЕРА комуністичної партії Франції Жоржа Марше, що його партія не увійде більше в коаліцію із соціялістичною партією президента Франсуа Міттерана, соціялісти почали шукати за новими потенційними партнерами, інакше вони програють парляментарні вибори в користь деґолівської партії. В комуністичній газеті „Юманіте" Марше розправляється з соціялістами і закидає їм „спілкування з імперіялістами". В кінці його заяви виразно сказано, що немає навіть мови про дальшу співпрацю з Міттераном.

ЛІДЕР НІМЕЦЬКОЇ опозиційної соціял-демократичної партії Ганс-Йоахен Фоґель, відвідавши в кінці минулого тижня східній Берлін, закликає до „нової фази співпраці" Сходу зі Заходом, тобто повної віднови політики детанту. Фоґель розмовляв на протязі трьох годин з лідером Східньої Німеччини Еріхом Гонекером і в розмові порушив багато справ міжнародної політики, а також проблему з'єднання обидвох Німеччин в майбутньому.

ГРЕЦЬКИЙ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ уряд Андреаса Папандреу відмовився не тільки від участи у військових маневрах військ Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), але заборонив грецьким компаніям забезпечувати пальним кораблі, які беруть участь у цих маневрах. Капітан британського корабля просив Грецію про допомогу, але його прохання було відхилене на доручення міністерства оборони.

ІТАЛІЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА партія, одна з найбільших в Західній Европі, зазнала великих ударів в останніх виборах і лідери цієї партії застановляється над можливістю зміни керівництва, тому що теперішні лідери не зуміли, мовляв, іти в парі з життям і „обороняти інтереси робітничої кляси", — пише контрольована комуністами преса. У провінційних виборах комуністи втратили майже 20 відсотків усіх голосів в користь християнсько-демократичної партії.

ЄГИПЕТСЬКІ І ІЗРАЇЛЬСЬКІ представники розпочали переговори про спірну територіяльну справу, а саме полосу Таба, окуповану тепер Ізраїлем, але до якої має також претенсії Єгипет. Політичні спостерігачі передбачають, що Ізраїль, задля вдержання дружніх зв'язків з Єгиптом, не буде вести війни чи спорів за цю смугу.

ЗСА І СССР РОЗПОЧАЛИ ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ

Москва. — З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз, не зважаючи на дещо напружені відносини між ними у зв'язку з посиленням пропаґандивної кампанії совєтських засобів масової інформації проти політики президента Роналда Реґена, розпочали в Москві розмови на вищому рівні про пожвавлення торговельних зв'язків.

Секретар Департаменту торгівлі ЗСА Малколм Балдридж прибув із своїми дорадниками до Москви ще в суботу, 18-го травня і таки того самого дня відбув коротку зустріч з кореспондентами під час якої він заявив, що від імені Уряду ЗСА вестиме переговори з міністром торгівлі СССР Ніколаєм Потолічевим про справи торгівлі, які не мають жадного відношення до купівлі стратегічних матеріялів, модерних компюторів, які можна застосувати для військових цілей, чи іншої модерної технології. „Ми говоритимемо про торгівлю в першу черґу товарами першої потреби", — заявив Болдридж совєтським і закордонним кореспондентам. Очевидно, темою розмов будуть також справи інвестицій американських компаній у совєтську індустрію, забезпечення американських капіталів совєтським державним банком тощо.

Минулого тижня М. Болдридж конферував на протязі чотирьох днів про торговельні справи з лідерами Китайської Народної Республіки і ці розмови закінчились успішно, даючи американському ринкові великі надії на збут товарів, особливо при відбудові китайських перестарілих фабрик і заводів, які потребуватимуть не тільки нової технології, але також сирівців у першій стадії збільшення продукції відновленими фабриками.

Після візити в Пекіні, секретар Департаменту торгівлі ЗСА зупинився на три дні в Ню Делі, Індія, з надією збільшити торговельну виміну між Америкою і Індією. Про ці речі конкретніше говоритиме у Вашінгтоні прем'єр-міністер індійського уряду Раджів Ганді, який вибирається з офіційними відвідинами до ЗСА.

В Москві, переговори розпочалися в понеділок, 20-го травня і, згідно з опінією економічних спостерігачів, вони проходитимуть на вищому рівні, та будуть свого роду барометром дальшої американсько-совєтської співпраці також в інших ділянках. Американські економісти не надіються на чудо від дводенних розмов в Москві, але до них дуже серйозно підготовлялися обидві сторони.

Запитаний кореспондентами, чи розмови включатимуть також евентуальну віднову полетів Аерофлоту до ЗСА, Балдридж відповів, що він не хотів би коментувати заскоро тих справ про які ще не було мови між обидвома делеґаціями.

В АМЕРИЦІ

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ПОБОЮЮТЬСЯ дальших сутичок з радикальною групою неґрів „Мув" як пімсту після того, як їхня „твердиня" згоріла та загинуло в пожежі 11 осіб. Мейор Вилсон Гуд обіцяє, що до наступного Різдва доми довкола хати, де жили члени „Мув", будуть відбудовані. В загальному, населення Філядельфії стоїть за своїм мейором та уважає, що акція поліції була оправдана.

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ Палати Репрезентантів згодилася на плян бюджету на 1986 рік, який може викликати широку дискусію у Сенаті та з Урядом тому, що цей плян пропонує іншу розв'язку на видатки на озброєння, як також на підвишку виплат соціяльного забезпечення.

ОБОРОННІ ЧИННИКИ, які тепер існують в ЗСА на випадок хемічної війни, є далеко незадовільні, як стверджує інвестиґаційна комісія Палати Репрезентантів. Вона ствердила також, що військовий провід не впровадив у життя ніяких рекомендацій, що їх дав Пентаґон, ще в 1981 році, у справі небезпеки хемічної війни.

В НЮ ЙОРКУ АРЕШТУВАЛИ одного вчителя та трьох шкільних працівників, які продавали в околиці та в самій школі, де працювали, різні наркотики своїм учням. Їх арештували, коли вони старалися продавати наркотики тайним аґентам поліції. Цей перший арешт серед шкільного персоналу є наслідком широко закроєної кампанії проти торгівлі наркотиками в школах Ню Йорку.

В НЮ ЙОРКУ ЗАДУМУЮТЬ відновити славний дім музики, Карнеґі Голл, коштом 50 мільйонів долярів. З цієї суми вже зібрано 27 мільйонів. Ця заля має найкращу акустику з усіх заль і притягає всіх любителів музики.

В П'ЯТНИЦЮ, 17-ГО ТРАВНЯ ц.р., розпочався в ЗСА страйк летунів одної з найбільших ліній, що працюють передусім на терені ЗСА, „Юнайтед Ерлайнс". Страйк охопив понад 90 відсотків усіх летунів, а тисячі пасажирів з квитками не мають можливості відбути заплянованої подорожі. Летуни вимагають більшої заплати і заповідають, що страйк може тривати дуже довго.

КОЛИШНЯ „МІС Ю-ЕС-ЕЙ" Ванесса Вілліямс заскаржила журнал, що показував її знімки без одягу, як також фотографа, що ці знімки робив, на 400 мільйонів долярів, з за те, що, як вона твердить, вони опублікували ці знімки без її дозволу і тим спричинили величезні прикрощі для неї, які змусили її зрезиґнувати з посту кралі ЗСА.

ВЛАСТИТЕЛІ РОЗВАГОВОГО парку в Ню Джерзі, в якому минулого року згоріло у несподіваному вогні вісім молодих людей, будуть тепер відповідати за це перед судом. Їх оскаржується у недбальстві і непридержуванні усіх середників безпеки, які в такому парку повинні бути.

АМЕРИКАНСЬКА АМБАСАДА в Парижі остерігає торговельні американські фірми, як також Департамент торгівлі, які плянують брати участь у повітряному показі при кінці місяця травня, що на ньому можна очікувати терористичних нападів на учасників-американців. Показ буде відбуватися в Парижі на давньому летовищі, яке розташоване на кордоні міста.

ФРІДОМ ГАВЗ ІНФОРМУЄ, що кожний п'ятий в'язень у совєтській тюремній системі побував коротше, або довше у так званому психіятричному заведенні, керованому органами КҐБ. Найжорстокіше карають в'язнів сумління, тобто тих осіб, які мають іншу від компартії думку, або не погоджуються з методами режиму. Очевидно, речники совєтського уряду заявляють, що в СССР немає політичних в'язнів, а щоб таких дійсно не було, вони висилають їх до „психушок".

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУВСЯ З'ЇЗД ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА

Філядельфія (О.Т.). — По відході у вічність Патріярха Йосифа перед мирянським рухом стоять важливі завдання, яким він мусить присвятити багато уваги та знайти на них правильну розв'язку для добра Помісної Української Католицької Церкви, а саме: закріпити здобуті позиції, боронити самоуправний устрій, здійснювати соборовий декрет про Східні Церкви і добитися, разом з церковним проводом, апробати „де юре" патріярхату та достойно відзначити 1000-річчя Хрищення України.

Для кращої мобілізації сил і плянового й енергійного діяння зорганізованого мирянського руху намічено на місяць травень ц.р. два важливі з'їзди, а це: Крайовий з'їзд делеґатів Українського Патріярхального Товариства в ЗСА і Мирянський Конгрес в Канаді.

Учасники бенкету слухають слово проф. д-ра В. Маркуся.

З'їзд

В суботу, 4-го травня ц.р., серед розкішної природи у живописнім приміщенні парафії св. Архистратига Михаїла у північній Філядельфії відбувся Крайовий з'їзд делеґатів Українського Патріярхального Товариства в ЗСА з участю 70 делеґатів з таких віддалених місцевостей, як Сан Франсіско, Каліфорнія, Фінікс, Арізона, Чикаґо, Дітройт, Баффало і з десятків інших ближчих центрів українського поселення.

З'їзд відкрив голова УПТ інж. Олександер Пришляк і привітав гостя з Риму о.архимандрита д-ра Любомира Гузара, делеґатів та гостей. Після проведення молитви і однохвилинної мовчанки за св. п. Патріярха Йосифа та декого з провідних рядових членів, о. Гузар у своєму слові зробив підсумки 20-річної праці Товариства та закликав членів до дальшої невтомної праці з витривалістю і вірою в перемогу. Треба єдности й послідовности. Йдеться про обнову нашої Церкви та кожного з нас. Прелеґент передав сердечні побажання з'їздові від Патріярха Мирослава. Наш успіх залежить від Бога, якого треба просити, але і дякувати йому за одержані благодаті.

Інж. О. Пришляк відчи-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. —
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Міжнародний тероризм і демократичний світ

Від кількох років різні терористичні групи в Европі і на інших континентах систематично тероризують американські дипломатичні й військові станиці, а то і вбивають американських дипломатів у різних країнах світу.

Не є ніякою тайною, що деякі уряди незалежних країн не тільки фінансують і вишколюють терористів, але ще тим і чваняться. Сирія, Іран і Ливан одверто піддержують майже всі терористичні групи без огляду на те чи вони є арабського походження, чи ні. Рівнож, комуністичні сателіти Совєтського Союзу явно й офіційно вишколюють терористів. Ми маємо незаперечні докази у зізнаннях намаганого вбивника Папи Івана Павла II, турка Аджі, який свідчив на судовому процесі в Римі, що його вишколював на терориста болгарський уряд.

Також не є закритою тайною, що за всіми терористичними групами стоїть Совєтський Союз, який доставляє великі суми грошей, відповідну зброю, фальшиві паспорти й візи, тощо.

Але яка на це реакція демократичних країн? В першу чергу, вони не мають спільного пляну для поборювання міжнародного тероризму. Деякі індивідуальні потягнення (влада ізраїльська повітряна „виправа до Ентебе в Африці, та невдала американська рятункова акція закладників в Ірані). Позатим, немає жадної вимовної і ефектиної реакції з боку демократичного світу.

Хоч це виглядає неможливістю — демократичні країни можуть багато зробити для приборкання та навіть ліквідації міжнародного тероризму.

У першу чергу, ми мусимо здати собі справу, що акти тероризму рідко виконують одиниці, натомість їх перепроваджують групи, часто кермовані тоталітарними режимами, які стараються ослабити демократичні держави й захопити їх під свою владу. Є це свого роду збройна, нездеклярована війна між тоталітарними й нетоталітарними країнами.

У першій мірі, демократичні країни повинні вживати всіх заходів для збереження дипломатичних привілеїв. Заосмотрена фальшивими паспортами та іншими індивідуальними документами, Західня Европа роїться від „туристів", між ними є значна частина законспірованих терористів.

Подруге, демократичні країни мають до розпорядимости фінансові можливості, які вони можуть вжити проти урядів, які допомагають терористам. Майже всі з цих країн розпачливо потребують зброї та фінансових кредитів. Отже, їм не повинні продавати чи давати зброю і кредити.

Потретє, мілітарні зусилля є майже імперативною відповіддю, як ми це бачили в справі Ентебе, в Уґанді. Підготова до таких мілітарних зусиль повинна би бути скоординована наперед і добре підготована, і не сміє „провалитися" як це мало місце з американською рятунковою місією кілька літ тому в Ірані.

Відрадним явищем є це, що Америка від якогось часу шукає за підтримкою у своїх сусідів в організації контрофензиви проти терористів, без уваги на їхнє національне походження. Америка втратила багатомільйонову торгівлю з Ливаном через це, що Ливанський уряд допомагає терористам.

Але якщо ці зусилля мають бути успішні, тісна і інтеліґентна співпраця всіх демократичних країн —, необхідна. Замішання, вагання та роз'єднання тільки далі заохочуватимуть терористів і їх хлібодавців та патронів.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — **Редакція.**

В.К.

ЧУЖИННА ІҐНОРАНЦІЯ В УКРАЇНСЬКИХ СПРАВАХ

Серед численних американських і европейських експертів східньоевропейських справ небагато таких, що справді визнаються у складних національних відносинах Східньої Европи, в тому й українських. Навіть ті, що мають марку знавців і вчених, не раз показуються іґнорантами в справах, про які пишуть. Як приклад, можна б навести один казус з Джорджом Кеннаном, колишнім американським амбасадором у Москві, а перед тим у Празі. У своїх спогадах про часи розвалу ЧСР він торкається й українських закарпатських справ і таврує українців Закарпаття проґітлерівськими нацистами. Його докази: німці створили військові штурмові групи „Адлер" (орел), словаки вслід за ними створили протичеську організацію „Соколи", а закарпатські українці, щоб не залишитися позаду, створили й собі військову організацію „Сич". Кожна з тих національних груп, — пише Кеннан, — має символ драпіжного птаха: орла, сокола-яструба і нічного хижака сову-сича... Такий рапорт послав Кеннан, знавець російської мови, до Вашінґтону, і можна собі уявити, якої шкоди нам наробив той експерт своїм незнанням того, що різнить українське „і" від російського „и"!

Такі ґаффи" в американській політичній літературі можна лопатою згортати. Одна з недавніх квіток: шановний Принстонський університет видав книжку Джана Б. Данлопа „Обличчя російського націоналізму", де автор характеризує Нікіту Хрущова як „російського мужика із Західньої України". Сміятися — чи плакати, далебі не знаємо! Мабуть наперед одне, а потім друге.

Привід до цієї статті дала нам авдиція німецького журналіста з Ватикану Гансякоба Штелє, у гамбурзькому радіо 27-го лютого ц.р. п. н. „Святий авантюрист львівський митрополит Андрей Шептицький між Римом і Москвою". Маємо перед собою повний машинопис цієї авдиції і, щоб обминути будь-яке непорозуміння щодо значення слова „Абентойрер", скажемо, що воно значить у німецькій мові „авантюрник" або „людина, що пустилася на якесь рисковне, не завжди чесне підприємство". Не диво, що та авдиція викликала слушну хвилю обурення в українській пресі, не так своїм змістом, як тирулом статті. Штелє впевнено пише про те, що „наївний" митрополит Андрей уроїв собі створити відірвану від Росії державу українського народу, „який упродовж 1000 років ніколи не мав держави". Показується, що акредитований при Ватикані журналіст нічого не знає про те, що в давнині Папи видавали булли нашим князям і коронували наших королів, а за козацьких часів просили козаків іти з допомогою боронити Відень від турецької облоги і що на інтенцію цього Папа Іннокентій XI відправив окремий молебень у Сикстинській каплиці. А, крім цього, молода українська держава мала в цьому сторіччі свого амбасадора при Апостольському престолі. Штелє про це не чував, його цікавить що інше. З початком німецько-совєтської війни, пише Штелє, українські вояки в німецьких мундурах після звільнення Львова замордували 7,000 жидів і повбивали всіх польських професорів, які попали в їхні руки, а Митрополит Андрей не тільки проти того не виступив, а ще й дався втягнути в „трагікомедію проголошення української державности"...

Ми тут бачимо, як гладко Штелє повторяє побрехеньки совєтської пропаґанди, бо невеличка, незабаром розпущена німцями розвідна група під проводом Романа Шухевича не мала нічого спільного з німецькою ліквідацією жидів і польських професорів. Який зі Штелє журналіст, що цього не знає? Але ми знаємо причину іронічного і неприховано ворожого відношення Штелє до українців і зокрема до Митрополита Андрея. Тут ми дозволимо собі зацитувати опінію про нього, подану боннським тижневиком „Пріват-депеше" з 17-го червня 1983 року, редаґованим колишнім консулем Й. Цоппом, д-ром Е. Фрайгерр фон Фюрстенбергом і Г. Й. Ґізе:

„Рим/Варшава: двох шукали себе і знайшли.

У варшавських колах слідкують з увагою за тим, що кореспондент „Цайту" д-р Гансякоб Штелє і ватиканський державний секретар кардинал Касаролі стоять у найтісніших взаєминах. Штелє організує і фінансує для любителя камерної музики Касаролі концертові вечори в Римі.

Зверніть увагу: у 60-их роках варшавський кореспондент шановного „Франкфуртер Альґемайне Цайтунг" Штелє був знаний як „найбільший німецький гомулкіст". Бо він ув'язався активно в церковну боротьбу тодішнього режиму з атаками на „консервативного" примаса Вишинського, так що той сперечався з ним навіть з амвону. Тоді „Франкфуртер АЦ" відкликав свого кореспондента...

Тут цікаво, що Штелє і Касаролі мають спільні пункти стичности: Касаролі пробував також натискати на Вишинського в дусі своєї остполітики — і тим належав до рішучих противників Вишинського...

Важливе, що Штелє у Варшаві для військових кіл є „персона ґрата" і що він хвалить (як довго?) примаса Ґлемпа. Одначе у ватиканських колах, як теж у Папи, Штелє є далі не бажаний.

Примітка: не зважаючи на папську неприхильність, Штелє має дозвіл супроводити як журналіст Папу у всіх закордонних поїздках.

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я

Д-р Ростислав Сочинський

Особливості захворювань людей похилого віку

Зростаюче з року в рік в Америці число людей віком понад 65, 75 і навіть 85, а то й більше років, (Докладну статистику про цей зріст подав д-р Павло Джуль у редакційній статті „Лікарського Вісника" ч. 1 (106) за зиму 1983 р. На нашу думку, кількість літніх людей серед української громади в діяспорі пропорційно більша ніж пересічне число таких людей у цій країні) вказує, що майже кожний лікар незалежно від його спеціяльности, зустрічатиме у своїй практиці дедалі більше літніх хворих. В останніх роках зроблено великий поступ у вивченні процесу старіння людини та в досліджені хвороб похилого віку, включно з важливими, нововідкритими й удосконаленими засобами лікування у виді фармакологічних препаратів, медичних присtroїв або хірургічних втручань. Про ці справи існує численна література, зокрема англійською мовою, доступна у формі книжок і статтей у фахових журналах.

Недуги похилого віку мають характеристичні риси, які вимагають окремої лікарської уваги й запобігливости. Тому лікарі повинні постійно доповняти свої знання про ґеріятрику, але також навчатись розрізняти біологічно-фізіологічні, тобто нормальні чи неминучі процеси старіння від патологічних проявів, викликаних вродженими, спадковими чи набутими недугами.

Оцінка фізичного та духового стану хворого в похилому віці вимагає, поруч всебічного медичного обслідування, також вивчення суспільних умов і впливів оточення, серед яких дана особа живе. Це незвичайно цікаве й задовільне зайняття для рікаря, яке тільки рідко зустрічається в інших галузях медицини. Звичайне недомагання 20-літньої фізично здорової людини може появитися важким хворобовим станом особи старшого віку з її численними, прихованими затяжними хворобливими змінами в життєвоважливих органах.

З другого боку, навіть досвідчений у ділянці своєї спеціяльности лікар може зробити помилку, стараючись поставити діягнозу на підставі нібито об'єктивних ознак і суб'єктивних почувань особи похилого віку, сплутуючи їх з біологічними процесами старіння. Нижче даємо короткі описи фізіологічних змін характеристичних для літніх осіб.

З віком зовнішні прикмети людського тіла змінюються. Зріст у більшості дорослих людей зменшується приблизно на 1-2 сантиметри, щокожних 20 років. Цю зміну найбільше помітно у віці 50 і більше років. Постава зміняється в наслідок похилення тіла, чи сутулення, спричиненого атрофічними процесами у скелетних, м'язових та підшкірних тканинах.

У чоловіків вага тіла не зміняється аж після 45 років життя. Тоді приходить до втрати приблизно 4 кілограми на кожних 10 років. Опасисті особи обох статей не раз прибувають на вазі в середньому віці, щоб пізніше її втратити. Підшкірне розміщення товщу також зміняється з віком, а саме зростає на животі та клубах, а меншає на обличчі. Жіночі грудні залози підлягають поступовій атрофії як товщевих, так і залозних складових частин, що і призводить до зменшення їх об'єму та пружкости. Може найважливішими старечофізіологічними змінами є порушення рівноваги між біохемічними процесами в організмі, які контролюють температуру тіла, швидкість биття серця, тиснення крови, місткість води, рівень цукру в крові тощо. Ці зміни також обмежують ступінь протидії на духове напруження включно з гоїнням ран, імунними реакціями, усуванням токсин з організму, слабістю м'язів і т.п.

Неменш важливими є також пошкодження серця і кровоносних судин, що становлять основну фізіологічну причину людської смерти. З віком серце переходить цілий ряд змін, які обнижують його працездатність, а саме: зменшення місткости лівого шлуночку серця, поширення і ствердження аорти, підвищення тиснення крови (160/95) та інші. Причина обниження нормального функціонування серцево-судинної системи — це зменшення її гнучкости через осади коляґену, деґенерація елястичних волокон та їх сполучення з кальцієм, творення „бляшок" холестеролю, ширшавіння судинної тканини та волокнисті зміни серцевого м'яза. Деґенеративні вікові зміни в паренхімі нирок ідуть у парі з такими же змінами в печінці та інших органах.

Наслідки поважних ротових, чи шлунково-кишкових змін коливаються в межах від певних утруднень до звичайного недоживлення, що може загрожувати життю. Зміни в залозах унутрішньої секції торкаються здебільша статевих чоловічих і жіночих гормонів, які можуть викликати клімактеричні недомагання, зокрема у жінок.

Найбільш поширені фізіологічні зміни органів, зв'язаних із похилим віком, це послаблення зору і слуху, які, одначе, не створюють великих проблем через легкий доступ до виправних апаратів.

Легенева функція у людей літнього віку зменшується в наслідок зміни гнучкости плевральної тканини, пос-

(Закінчення на стор. 3)

Іван Олексишин

ЗЕЛЕНО-СВЯТОЧНІ ЗВИЧАЇ В УКРАЇНІ

Положення українських етнографічних земель між Балтицьким море на півночі й Чорним морем на півдні та розміщення поодиноких геоморфологічних (рельєфних) смуг переважно в західньосхідньому напрямі мало багато корисних, а ще більше некорисних прикмет.

До корисних прикмет належала догідність в комунікації з півночі на південь, себто з країн Скандинавії здовж ріки Дніпро до Візантії і з країн Західньої Европи до багатих азійських країн — Персії та Індії. Догідна комунікація сприяла торговельним і культурним зв'язкам між різними народами, з чого Русь-Україна мала не тільки матеріяльні користі, але також збагачувалась культурними надбаннями інших народів. Завдяки такому положенню вже за кермування київською державою княгинею Ольгою в роках 945-957, по смерти її чоловіка Ігоря, на Русі-Україні почала поширюватись християнська релігія, доказом чого є те, що княгиня Ольга прийняла віру Христову, а в Києві вже тоді була церква св. Іллі, а ще більше поширювались християнська релігія за володіння її внука Володимира Великого (980-1015), який по масовому хрищенні українського народу в 988 році, визнав християнську релігію в Русі-Україні державною, тому його наш народ назвав Великим, а українська церква княгиню Ольгу й князя Володимира Великого зарахували до святих.

Разом з християнством у Русі-Україні збільшились культурно-матеріяльні впливи Візантії, найбільший розвиток яких припав на час володіння на київському престолі князя Ярослава Мудрого в 1019-1054 роках. За його володіння зібрано державні закони в одну цілість в т.зв. „Руській Правді", побудовано в Києві величавий Собор св. Софії і багато інших церков перетривали всі лихоліття, спричинені нападами різних наїзників на українську землю і залишились до теперішнього часу. Монахи, які жили в цих манастирях перекладали церковні книги з болгарської на церковно-слов'янську мову й вчили дітей в приманастирських школах. Київська держава за володіння князя Ярослава Мудрого мала великий авторитет серед европейських держав, доказом чого були родинні зв'язки з королівськими родами Польщі, Швеції та інших держав.

Відємною ціхою в тих часах була система правління в державі, яка полягала на тому, що князь-батько перед своєю смертю роздавав синам окремі землі своєї держави в управу в характері удільних князівств. Це зробив також Ярослав Мудрий, який поділив Київську державу поміж сімох своїх синів, які по смерти батька почали змагатись між собою за київський престіл. Ці спори підірвали повагу Київської держави й послабили її оборонну силу.

До некорисних прикмет положення українських етнографічних земель належало безпосереднє сусідство з азійськими кочовиками, які були зайняли південносхідні простори Европи, а саме гунами, хозарами, печеніґами, половцями, а також татарами, які були осіли на Кримському півострові. Ці сусіди, користуючи з непорозумінь між удільними князями й бунтів бояр проти своїх князів, нападали протягом довгого часу на українську землю, грабували, палили міста, забирали в ясир (полон) молодих людей та накладали на населення великі данини.

Наші предки, обороняючись перед цими наїзниками не тільки боронили свою батьківщину, але також західні народи, а передусім польський народ, який замість вдячности українському народові, користаючи з його послаблення із-за внутрішніх спорів, нападав на українську землю, грабував культурно-мистецькі надбання нашого народу, а на захопленому просторі поселював поляків. Пізніше довелось нашим предкам обороняти українську землю на Закарпатті, яку остаточно захопили мадяри й росіяни, які по невдалому бою коло Полтави в 1709 році оволоділи цілим Лівобережжям, включно з Києвом.

Безнастанна боротьба нашого народу з різними наїзниками мала великий вплив не тільки на вироблення хоробрости, але також на повстання культур вдячности й пошани до тих людей, які життя своє віддали в обороні своєї Батьківщини-України. І хоч загарбники українських земель старались затерти сліди їхніх могил на просторі України, пам'ять про наших воїнів, кості яких лежали або ще досі лежать в цих знищених могилах з княжих, козацьких і останніх часів, в серцях українського народу залишилась велика пошана, доказом чого були багатолюдні відвідування цих могил.

(Продовження буде)

Перл Бак

ПАНІ СТОВНЕР І МОРЕ

(З англійської мови переклала Любов Коленська)

I

Пані Стовнер підвелась із церковної лавки і, спершись на рам'я свого молодшого сина Стівена, поволі наближалася до труни; там лежав її муж, на обличчі якого царив совершенний спокій. Це все сталося так швидко, що вона не лиш вкрай була приголомшена, але й подратована. Він, як звичайно, три дні тому вранці, взяв свою робочу скриньку з полуденком та й пішов, аби у невеликій місцевій фабриці працювати на своєму становищі старшого робітника.

— Ти шось забув? — кликнула вона йому з кухні, де обтирала кухонну посуду. Він рік-у-рік на Різдвяні Свята хотів їй купити машину до миття посуди, але вона від цього відмовлялася:

Я завжди руками мила посуду, як і зрештою робила це моя мати, і вважаю, що можу робити так далі.

Я хочу взяти день вільного, — відповів їй він того ранку, всього три дні тому.

Навіщо? — поспитала вона, підійшовши до відкритих кухонних дверей із рушничком у руках.

Я... не знаю. Можливо прийдеться мені самому вибратись на побережжя моря, бо я давно вже втратив надію, що ти колись поїдеш зі мною.

— Але так сам скажи мені, що там властиво будеш робити? — запитала вона, хоча ніяк не хотіла входити в давню суперечку над цим, що в неї і без цього забагато вдома праці, щоб витрачати час на безцільну мандрівку побережжям моря.

— Я... не знаю. Оттак лиш сяду собі на березі моря, як це завжди, я хотів, і дивитись буду за хвилею, що підкочується до берега. Хіба ж це не безглуздя — мешкати 50 миль від моря і ніколи його не бачити.

— Згідно з цим, що я зачувала — це ніщо інше як дивитись на хвилі, що припливають і відпливають від берега. Ех, тобі Бог-зна чого забагається...

— Ні. Це не те, — знетерпеливлено він відповів. — Це — море... Я зійду на побережжя його і сяду денебудь, де не буде нікого, — лиш океан — Атлантійський океан.

— Ти спізнишся, — вона перестерегла його, глянувши на годинник.

Так... — втомлено сказав він і, вийшовши з дому, пішов вниз вулицею. Він мав усього пройти п'ять вулиць, якими йому приходилось манджати сорок років, а це від цієї пори, коли йому було двадцять два роки, і вони одружилися.

* * *

— Візьмім тиждень вакацій і поїдьмо на наш „медовий місяць" над побережжя моря! — він вигукнув із запалом.

— І що ж ми там ввесь тиждень поза хатою будемо робити? — запротестувала вона. Вони лиш спочатку задумували мешкати в домі її батьків (яких вона була єдиною донею), аж до часу, коли він зможе наскладати стільки грошей, щоб закупити свій власний дім. Та хоч він був добрим робітником — заощадити багато грошей він не зміг. Ще й до того — одне по одному приходили на світ їхні п'ятеро дітей. Старенькі померли, і вони так і залишились у їхньому, пошкодженому бурями, дерев'яному, домику, про який вона завжди дбала, аби він був чистий і чепурний. Навіть у своєму городчику поза хатою вона виплекала цинії і всіляке інше квіття.

— Над побережжям моря можна багато дечого зробити, — настоював він, коли вони одружилися. Мене завжди манило туди поїхати. Інші чоловіки перебувають там по два -три тижні і, як сама знаєш, вони працюють, але відколи помер мій батько я був змушений займатися різними орудками. Але тепер, коли в нас „медовий місяць"...

Але вона вперто далі вела своє: — Я ніяк не можу збагнути, яка в тому приємність дивитися на маси води.

— Ми можемо сісти на піску...

— Щоб одяг і взуття набралися піску, — не вгавала вона.

— Або може піднайти човен і ним поплисти...

— Не я ... — і вона вся здригнулася. — Нізащо в світі ти не намовиш мене на плавбу човном! Таж ти навіть плавати не вмієш. Це безглуздя!

Закінчилось тим що вони на три дні вибралися на водоспад Ніяґари: один день їзди — туди, один день — на поворот, і один довгий день там — надто довгий, бож що там властиво було — хіба оті маси води, що летіли стрімголов униз? Та вси таки вона зодягнулася у нову подорожню сукню, а Стів мав на собі новий подорожній костюм, і в готелі обходились з ними з усією ввічливістю — вони ж бо приїхали сюди на „медовий місяць" — хіба ж ні?

Але Стіва нікони не покидала думка поїхати над море. Цим самим це і її не давало спокою. Та зчасом він перестав говорити про виїзд, бож з дітьми, які — одне по одному приходили на світ — не можна було заощадити ні цента. Проте, він час-від-часу купував журнали про судна і море. До цього вона не мала ніяких застережень, бож будучи з вдачі доброю жінкою не могла йому заборонити знаходити розвагу в цьому, що йому приносило таку безмежну радість. А потиху, в душі, вона навіть себе запевняла, що це навіть добре, що вони ніколи не поїхали на побережжя моря, бож його там напевно могло б зустрінути розчарування; тим більше куди краще було залишити його мріям. Це принаймні давало йому зацікавлення, а що торкалося дійсности, то чим воно властиво було як не масою води, в якій чаїлася небезпека, і хвилі якої то припливали, то відпливали, всмоктуючи за собою на дно людей.

* * *

Линуло прощальне протяжне слово священика, сповнене похвал: — Стівен Стовнер — людина вірна аж до своєї смерти. Він був відданим мужем і батьком, працівником, до якого можна було мати довір'я, християнином, який виконував свої обов'язки, зразком для своїх сусідів. Коли кожного ранку, в день Сабату, я бачив його на постійному місці в церкві, я був певний, що це член парафії, на якого можна уповати. Він був зразковим громадянином — справедливим і послушний законам та людиною чистої думки, що із вдоволенням виконувала свої обов'язки.

(Продовження буде)

Активність УІА

Серед різнорідних імпрез, які влаштовує Український Інститут Америки в Ню Йорку великим успіхом користувався показ писанкарства під час Великодного ярмарку Гуртка Молодих Професіоналістів 31-го березня ц.р. На фото: Ірена Гошовська демонструє писання писанок.

(Світлила Лада Сочинська)

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО уряду Гельмут Коль і прем'єр-міністер Японії Ясугіро Накасоне погодились, що їхні країни займуть однозгідне становище до стратегічної оборонної ініціятиви президента Рональда Регена. Передумовою становища і підтримки цієї ініціятиви залежатиме від того чи ЗСА включатимуть також оборону цілого вільного світу перед совєтськими нуклеарними ракетами, чи тільки ЗСА.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби

приймає у Квінсі і виїжджає на виклики домів.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Манґеттені: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Avenue, Room 1803, New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375, (212) 459-0111

Українська Музична Фундація

запрошує наше Громадянство на

ВЕСНЯНИЙ КОНЦЕРТ

що відбудеться

1-го червня 1985 р., о год. 7-ій веч.

Виступають концертові солісти стейту Ню Джерзі:

ІЯ МАЦЮК-ГРИЦАЙ, сопрано

РАФАЇЛ ВЕНКЕ, скрипаль

ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ, піяністка

Заля Українського Народного Дому

140 Проспект Авеню, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

ВІДПУСТ

ПРИ

МОНАСТИРІ СВ. ЙОСАФАТА

Іст Біч Драйв

Ґлен Ков, Лонг Айленд, Ню Йорк

В НЕДІЛЮ 2-го ЧЕРВНЯ 1985

ПРОГРАМА

8:00 Служба Божа в Каплиці

9:30 Служба Божа на Площі

11:00 Архиєрейська Служба Божа

1:00 Служба Божа на Площі

2:00 Водосвяття

3:00 Молебень

Сповіді від 8:00 год. рано

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

136 Друга Авеню, ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

П'ятниця, 24-го травня 1985 р., початок 7:30 веч.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

поетеси ДІМИ

У програмі: слово про Поетесу та мистецьке читання творів у виконанні

Олі Рудик-Шкафаровської, актора Степана Крижанівського і самої Поетеси

Товариство Опіки над Українською Молоддю „Рідна Школа" у Філядельфії, Па.

запрошує Українське Громадянство та Молодь на

БЕНКЕТ і БАЛЬ АБІТУРІЄНТІВ „РІДНОЇ ШКОЛИ"

що відбудеться **в суботу, 8-го червня 1985 р., початок о год. 6:30 веч. у балевій залі Парксайд Іст, при 4501 Келли Драйв (кол. Іст Рівер Драйв) у Філядельфії, Па.**

Програма включає привіт абітурієнтів, вручення дипломів і нагород та баль в охолодженій залі від год. 9-ої до 2-ої ранку.

До танців гратиме, перший раз у Філядельфії, широко-відома оркестра

„Нове Покоління" з Торонто, Канада

Квитки вступу на бенкет і баль 30.00 дол. для дорослих, 20.00 дол. для студентів.

Вступ на баль 10.00 дол. для дорослих, 7.00 дол. для студентів.

Квитки вступу і місця при столиках проситься замовляти до 3-го червня 1985 року в інж. Богдана Коженьовського, тел. (215) 969-8667 після год. 6:30 вечора.

50,000 ДОЛ. ЗА 10 ДОЛ.

У ВІЦІ ВІД 25 РОКІВ ЗА 10 ДОЛ. (МАЙЖЕ 3 ЦЕНТИ ДЕННО) МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЯ НА 50,000 ДОЛ., ПРИДБАВШИ 5-РІЧНУ ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ПО ІНФОРМАЦІЇ СЛІД ЗВЕРТАТИСЯ ДО МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ, АБО ПИСАТИ ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

У Філядельфії...

(Закінчення зі стор. 1)

тав писемний привіт від Блаженнішого Мирослава.

Д-р Володимир Пушкар, голова Парафіяльної ради, висловив радість, що на з'їзд вибрано саме це чарівне місце на михайлівській гірці. Д-р Богдан Лончина, голова УПСО, вітав з'їзд від Президії та Ради УПСО, а д-р. Василь Маркусь від Об'єднання Церковних Братств і Сестрицтв. Вплинуло багато привітів від ієрархів, товариств і організацій та провідних людей.

До Президії з'їзду ввійшли: проф. Мирослав Лабунька, голова, Ярослав Пастушенко, д-р Михайло Яцух, заступники, Орися Марків, Тарас Кульчицький де Цмайло, секретарі. Порядок нарад зачитаний предсідником прийнято одноголосно.

Вибрано комісії: Верифікаційну - інж. Юліян Головчак, голова, мгр Роман Ярош, д-р Юліян Колтун, Ярослав Білинський, члени; Номінаційну: Оксана Бережницька, голова, д-р В. Маркусь, інж. Микола Кунинський, інж. Роман Левицький, Ева Піддубчишин, інж. Василь Колодчин, Роман Крупка, мгр Богдан Ясінський і Ярослав Щербанюк, члени; Статутову: д-р Юрій Старосольський, голова, д-р В. Маркусь, мгр Володимир Сенежак, Василь Папіж і Теодор Крочак, члени; Резолюційну: д-р Леонід Рудницький, голова, д-р В. Маркусь, ред. Микола Галів, інж. Ігор Гайда і ред. Василь Пасічняк, члени.

З причини недостачі часу протокол з останнього з'їзду не відчитано. Вибрано тричленну комісію, щоб зверифікувати його.

Звіти членів Управи та інших керівних органів виявили, що незважаючи на труднощі зв'язані з відходом у вічність Патріярха Йосифа, УПТ розвиває оживлену діяльність, підтримує тісний зв'язок з відділами, аранжує різні корисні акції. Фінансовий звіт виказав, що Управа УПТ й адміністрація журналу „Патріярхат" мають на банкових контах 39,115.04 дол. готівки.

Президія з'їзду зарядила одногодинну перерву на полуденок, що його приготовило Сестрицтво св. Анни при церкві св. Архистратига Михаїла.

Після перерви делегати заслухали вичерпний звіт редакції та адміністрації журналу „Патріярхат", який має місячний наклад 3,900 примірників. Число передплатників постійно зростає. Останньо прибуло нових 300 замовлень. За Раду мирян звітував, замість покійного ред. Романа Данилевича, інж. Микола Конинський, а за Громадський суд д-р Ю. Старосольський. За біжучу каденцію не зголошено жодної справи до Громадського суду.

По звітах вив'язалася часом дуже емоційна дискусія, що в ній брало участь 14 дискутантів, з обмеженим часом на три хвилини. Порушено різні пекучі проблеми. Наголошувано потребу приєднувати молодь до УПТ. Дискутанти заступали два тактичні напрямки: поміркований із значною більшістю та агресивний. В принципах не було розходжень.

Голова Контрольної комісії Роман Крупка поставив внесок на уділення абсолюторії з признанням уступаючим керівним органам. Внесок схвалено більшістю голосів.

Інж. Ю. Головчак, голова Верифікаційної комісії, повідомив, що в з'їзді бере участь 70 делеґатів з 109 голосами та 24 гостей. В. Сенежак в імені Статутової Комісії заявив, що внески зміни статуту т-ва будуть розглянені та включені в статут.

Оксана Бережницька, голова Номінаційної комісії, предложила вдруге узгіднену листу кандидатів до керівних органів.

Головна управа: Олександер Пришляк, голова, Дарія Кузик, Леонід Рудницький, Василь Маркусь, Роман Левицький, Василь Колодчин, Богдан Ясінський, Юліян Головчак, Анатоль Ромах, Ігор Гайда, Василь Никифорук, Ева Піддубчишин, Володимир Пушкар, Оксана Бережницька, Микола Галів — редактор журналу;

Контрольна комісія: Роман Крупка — голова, Роман Ярош, Ярослав Пастушенко, Теодор Крочак — члени;

Товариський суд: Тарас Кульчицький, голова, Володимир Сенежак, Василь Папіж, члени.

Рада мирян: д-р Роман Осінчук, голова, д-р Роман Смик, Василь Качмар, Володимир Процик, Рома Гайда, члени.

Запропоновану листу членів керівних органів схвалено більшістю голосів.

Д-р Л. Рудницький відчитав проєкт резолюцій, які по деякім доповненні одноголосно схвалено. Після дбайливої стилізації Резолюційна комісія проголосить їх в пресі.

Р. Левицький, фінансовий референт, запропонував до затвердження проєкт бюджету від 5-го травня 1985 року до 5-го травня 1987 року: приходи і розходи збалянсовані на суму 8,000 дол. Бюджет схвалено одноголосно.

Нововибраний голова інж. О. Пришляк в заключнім слові заявив, що буде тісно співпрацювати з д-ром Б. Лончиною, головою Українського Патріярхального Світового Об'єднання, буде теж у тісному контакті з усіма відділами та буде пильно прислухуватися до розсудливих голосів членів. Просив про єдність, взаємну толеранцію та співпрацю.

В імені Товариства „Св. Софія" д-р Романа Навроцька сердечно привітала нововибрану Управу та підкреслила, що цілі УПТ і „Св. Софії" є ідентичні та закликала до тісної співпраці.

Від УПСО д-р Б. Лончина зложив Управі побажання успіхів у праці.

Предсідник з'їзду д-р М. Лабунька, що зі своїми заступниками, дуже енергійно та зразково проводив нарадами, подякував усім за участь та прохав вибачення коли часом зарізко відповідав деяким дискутантам. Пригадав, що зараз по закінченні нарад в Освітньо-Культурному Центрі відбудеться святочне відзначення 20-річчя УПТ.

О. митрат Василь Злочовський молитвою за прославу Патріярха та могутнім „Христос Воскрес" закінчив з'їзд.

Святочне відзначення

В Українському Освітньо-Культурному Центрі влаштовано святочне відзначення 20-річчя Українського Патріярхального Товариства у ЗСА. О год. 6-ій був коктейл, а в 7-ій год. програма та вечеря.

Зустріч відкрив голова Святкового комітету д-р Володимир Процюк, вітаючи о. архимандрита д-ра Л. Гузара, духовників, Сестри Василіянки, провідних членів патріярхального руху, представників центральних і місцевих товариств та установ, гостей і виконавців програми, зокрема заряд УОК Центру, що дав приміщення та приготовив вечерю.

На прохання д-ра В. Процюка, о. митрат В. Злочовський відспівав „Христос Воскрес" і поблагословив святочну трапезу. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять Блаженнішого Патріярха Йосифа та кількох визначних членів УПТ, що відійшли у вічність. Про значення та велич Патріярха Йосифа говорив о.архимандрит Л. Гузар, підкреслюючи, що постаті такої величини дістають належну оцінку щойно після смерти. Це вимагає часу й належної перспективи. Одною з дуже замітних прикмет Покійного було те, що він ніколи не думав про себе, а робив все для других, що є прикметою непересічних людей. В минулому і тепер нищать нас різні поділи. Треба більше вирозуміння, справжньої любови та єдности в здійснюванні великих ідей.

Програмову доповідь виголосив проф. В. Маркусь. Прелеґент наголосив, що ідея патріярхату, яку сміливо видвигнув Блаженніший Йосиф в 1964 році, розвинулася в масовий рух, який охоплює щораз-то ширші кола. Проголошення патріярхату в 1975 році стало історичним актом, хоч хвилево ще не визнав його Рим. За 20 років багато змінилося у Ватикані. Наша Церква стала синодальною, наші владики вибирають кандидатів на єпископів, яких згодом затверджує Папа, вони визначили наслідника Блаженнішого, що його затвердив Папа. Найбільшим здобутком є те, що ми вже маємо тривалість львівського архиєпископського престолу, який тепер очолив глава нашої Церкви Мирослав Любачівський. Москва ніколи не забуде цього Папі Іванові Павлові ІІ-і тому на нього піднеслася рука агента КҐБ. Маємо теж історичне звернення Папи в справі відзначення нашого Тисячоліття Хрищення України. Блаженнішого Мирослава відзначено недавно кардинальською гідністю, що дає йому візитівку для оборони нашої Церкви та народу серед найвищих ватиканських кіл. Багатомовні є в цих днях синодальні наради українських владик з Блаженнішим Мирославом в Бразилії. Владика Мирослав гідно вступив у сліди свого попередника. Це не легко йому здійснювати. Мусимо помагати. Нас чекають ще важкі змагання. Перед нами атеїстична месіяністично православна імперська Москва, що шукає союзників проти нас у Ватикані. Мусимо об'єднати наші сили, здобувати приятелів серед своїх і чужинців, особливо у зв'язку з недалеким тисячоліттям. Мусимо звернути пильну увагу на зовнішній відтинок. Треба тяглої праці кожного з нас кожного дня.

Обов'язок майстра церемонії перебрав інж. В. Колодчин. Мистецьку програму розпочала відома талановита драматична декляматорка Володимира Кавка віршом поетеси Зої Когут п.н. „Він відійшов" та згодом довгою поемою Уляни Кравченко п.н. „Це мати моя", які зробили глибоке враження на приявних.

Кант Почаївської Божої Матері, музика Антона Рудницького, та „Мамо моя" слова і музика Андрія Гнатишина знаменито виконала Марія Ясенська-Мурована. Ця точка була водночас і привітом для матерів з недалеким їхнім святом.

Майстер церемонії представив гостей, спершу за почесним столом, а згодом делегатів різних організацій та установ. В часі смачної вечері приготованої Іванною Луцишин, що її справно подавали українські дівчата у вишивках, інж. В. Колодчин відчитав багато письмових привітів, що їх надіслали Патріярх Мирослав, Центральне Т-во „Св. Софія", Митрополит Стефан, Владики Василь Лостен, Роберт Москаль, Ізидор Борецький, Іван Прашко, УПСО, Крайова рада Українських Організацій за Патріярхат УКЦ в Канаді, УПТ з Великої Британії, центральні громадські організації та установи і приватні люди.

Д-р Б. Лончина коротким словом привітав приявного, за почесним столом, заслуженого релігійного і громадського діяча д-ра Р. Осінчука та побажав йому ще багато творчих років життя на добро української Церкви та народу. Учасники вітали сеніора Патріярхального Руху грімким „Многоліттям".

Відчитано теж від Головного Т-ва „Св. Софії" в Римі привіт з творчим 75-річчям д-рові М. Ценкові, жертвенному членові УПТ, якому приявні відспівали теж „Многоліття".

Інж. О. Пришляк зложив подяку всім за участь у з'їзді та святочному відзначенні 20-річчя існування УПТ у ЗСА.

Молитвою за Патріярха закінчено це свято.

РЕДАКТОР, А НЕ ДИРЕКТОР

У статті ред. Володимира Душника „Над свіжою могилою Юрія Стефаника: особистий спогад" („Свобода", ч. 91, 15-го травня ц.р.) треба читати: „Прибувши в Канаду, Юрій Стефаник посвятився українській літературі і літературознавству та був редактором літературного збірника „Слово".

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Особливості...

(Закінчення зі стор. 2)

лаблення міжреберних м'язів і діяфрагми, а в деяких осіб через надмірну вагу тіла.

Психологічний аспект процесу старіння

Усупереч давнішим поглядам, які сьогодні можна назвати мітами, щодо зниження духових якостей людей похилого віку, найновіші наукові досліди безсумнівно показали, що в більшості з них (майже 75 відсотків осіб віком 65 і більше років), очевидно таких, які позатим втішаються непоганим фізичним здоров'ям, інтелектуальні та громадські властивості не зміняються, і ці люди далі виявляють душевну енергію, зацікавлення своїм оточенням, бажання брати участь у житті родини, приятелів, громади й дуже часто виявляють не абияку продуктивність у ділянці своєї професії (як наприклад можна назвати Пабля Пікассо, а серед українців св. п. Патріярха Йосифа Сліпого і ще дуже активного Митрополита УПЦ Мстислава, Йосипа Гірняка, Мирона Сурмача й інших.

Коли ж помічається у них зменшення та очевидний занепад цих духових вартостей, то причиною цього не конче мусять бути біологічні зміни старіння, але інші патологічні чинники, рідко коли пов'язані з віком, які піддаються фаховому приборканні, а саме:

1) фізичний стан здоров'я;

2) здібність вести щоденні зайняття;

3) рівень участи у важливих подіях;

4) кількість і якість громадських звязків;

5) якість фізичного оточення, місце осідку та сусідство;

6) ступінь сповнення підставових потреб (наприклад: харчування);

7) економічне положення.

Неспроможність деяких літніх людей упоратися чи подолати духові та суспільні труднощі зв'язана, але не спричинена процесом старіння. Цей факт, що деякі занепади духовости не конче залежні від біологічного людського зростання, дозволяє зробити висновок, що існує велика можливість запобігти, а то й навіть виліковувати велике число духових і емоційних проблем людей похилого віку.

(„Лікарський Вісник")

Чужина...

(Закінчення зі стор. 2)

завдяки охоронній руці Касаролі".

А тепер ми перейдемо до основного; у влаштованій минулого року в листопаді Катедрою Українських Студій при Торонтонському університеті конференції, присвяченій 40-річчю смерти Митрополита Андрея, брав участь також той сам д-р Штеле з Риму з доповіддю „Шептицький і німецький режим". Про що він у своїй доповіді говорив — не знаємо, але хіба не те, що в радіо, бо присутні викинули б його зі залі. А коли говорив щось інакше, як те, що в радіо — то хіба всі погодяться в тому, що Штеле — звичайний журналістичний гохштаплер, з породи тих, що пишуть кожному на догоду. Тут боннська газета добре схарактеризувала його симпатії.

Коли ми при торонтонській конференції, то як не згадати, що в ній брав участь ще й другий сумнівний доповідач — отець архипресвітер Браєн Келегер, ірляндський священик візантійського обряду, затруднений в епархії Владики Ізидора Борецького. На конференції він мав доповідь на тему „Шептицький і західні християни". Змісту тієї доповіді не знаємо, але з повідомлень з Торонто знаємо, що той священик, великий прихильник московського патріярха Пімена, уже їздив кількакратно до Москви й уважає його патріярхом не лиш Росії, а й України та пробував споминати його ім'я в Богослуженнях. З торонтонської англомовної преси знаємо, що він — великий ірляндський патріот, як пише тижневик „Нав" (ч. 21 з 1982 року) — „той монсеньйор каже, що інтернаціональний натиск є єдиною дорогою для зміни в Ірляндії. Маршуючи сюди-туди по Бей і Блур вулицях, отець Келегер викрикує: „Боже, спаси королеву — щоб ми могли її розстріляти! (God save the Queen — for a firing squad!)"

— Як бачимо, отець монсеньйор — великий ірляндський патріот, але у відношенні до України бере не ту сторону, яка нам потрібна. В кожному разі, запрошувати до участі в Конференції особу, яка хотіла б розстріляти королеву Британського Коммонвелту, до якого належить і Канада, якось не лицювало.

Усе це вказує на те, що в наших наукових та інших виступах треба бути уважнішим при виборі „знавців", які на тих імпрезах обороняють свої, а не наші справи.

Ми є закладниками...

(Закінчення зі стор. 1)

комуністична пропаганда, а державна служба безпеки почала чимраз виразніше затискати обручі довкола письменника і його родини.

У вересні минулого року письменник написав ще одного листа до Н. Чаушеску, копія якого продісталася на Захід, у якому він говорить, що не буде мовчати і, хоч у закладі, засуджуватиме терористичну систему і тих, „які не мають жадного права тримати нас в заперті".

Вкінці 15-го квітня ц.р. він розпочав голодівку, а коротко після цього сліди по ньому почали затиратися, а радше губитися у закамарках румунського КҐБ. Румунські комуністи, які у З'єднаних Стейтах Америки й інших демократичних країнах користуються статусом упривілейованої держави в торговельних справах, постаралися про зникнення ще одної людини, яка явно виступала проти тоталітарної системи, — сказано в інформації Міжнародної спільноти.

Увага! **У ВИДАВНИЦТВІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ СВОБОДА** Увага!

появилася вже друком монументальна збірка літературних оцінок

Д-ра Луки Луцева

ЛІТЕРАТУРА і ЖИТТЯ

Книжка у твердій темній полотняній обгортці з золотими літерами більшого формату, має 480 сторінок і охоплює повне півстоліття (1925-1975 рр.)

Література і життя, це дійсно монументальний твір, а в ньому бібліографія, оригінальні статті і рецензії про

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ІВАНА ФРАНКА, ОЛЬГУ КОБИЛЯНСЬКУ, БОГДАНА ЛЕПКОГО, ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА, ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА, ВАСИЛЯ ПАЧОВСЬКОГО, МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА, ТИМОТЕЯ БОРДУЛЯКА, ОЛЕКСАНДРА КОРНІЙЧУКА, ОЛЕСЯ ГОНЧАРА і ВОЛОДИМИРА СОСЮРУ.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

Належність платна пише в амер. доларах $20.00

Замовляти: порто $1.00

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Мистецьке оформлення
ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
У книжці 16 новель.
Ціна: $12.00. Пересилка $1.00.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302
Любов Коленська
ДЗЕРКАЛА
НОВЕЛІ

ПОВІСТІ! УВАГА! ОПОВІДАННЯ!
Вийшла друком у В-ві „СВОБОДА" цього 1984 року нова книжка
автора Петра Балея
ПАН
ПОВІСТІ та ОПОВІДАННЯ
(друге видання, доповнене)
Книжка формату 5½" x 8½" — має 279 стор., м'яку обгортку. Зразкова мовою, формою, стилем і висловами — твір оригінальний і цікавий.
Ціна: 10.00 дол. з пересилкою.
Покупців стейту Ню Джерзі при замовленні книжок зобов'язує доплата відповідної суми ще 6% стейтового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Володимир Барагура
КАЛИНОВИЙ МІСТ
Збірка споминів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Рогатинської гімназії 1922-28 рр.
Мистецьке оформлення Зиновія Онишкевича
220 сторінок, ціна $12.00 порто $1.00.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
Замовляти
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Видання Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО" появилася нова книжка
МИКОЛИ ЩЕРБАКА
ПАХОЩІ СУЦВІТТЯ
ПОЕЗІЇ (1960-1970)
104 сторінки. Ціна $4.75 + 75 с порто
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО НАШЕ СЛАВНЕ МИНУЛЕ!
Нарід, що не знає і не пам'ятає про своє минуле, не заслуговує на майбутнє!
Здвигнення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні 20 років тому належить до найславніших днів досягнень Української Америки за 100 років її історії!
Ця славна історія документально описана в 138-сторінковій книжці
А. Драгана:
„ШЕВЧЕНКО У ВАШІНҐТОНІ"
ШЕВЧЕНКО У ВАШІНҐТОНІ
Книжка надрукована у Видавництві Українського Народного Союзу „Свобода" і має вісім розділів:
1) Відкриття пам'ятника,
2) Український День у столиці Америки,
3) Великі події славне завершення,
4) Шлях Шевченка до Вашінґтону,
5) Битва за Шевченка (з комуно-московською імперією),
6) Мова цифер (Звіт Контрольної Комісії із збірання фондів на пам'ятник),
7) Шевченко й Американські Українці та
8) Будеш, Батьку, панувати!
Передмову до книжки про „Другу Статую Свободи" написав проф. д-р Ярослав Падох. Мистецьку обкладинку і заголовну сторінку оформив Богдан Титла.
Керуючись бажанням масового поширення цієї необхідної для кожного книжки, встановлено мінімальну ціну за неї в сумі тільки 6.00 долярів. Книжку можна замовити, виповнивши доданий до цього оголошення лист та висилаючи його, разом із належністю, на адресу з формуляру.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
До Видавництва „Свобода"
"SVOBODA"
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302
Прохаю переслати мені .... примірник книжки
А. Драгана: „ШЕВЧЕНКО У ВАШІНҐТОНІ"
Належність у сумі .... дол. залучую чеком (поштовим переказом)
Належність платна лише в амер. долярах
Ім'я і прізвище ....
Вулиця .... місто
стейт .... зіп код..........

УНІГУ видав досліди про „Литовську Метрику"

Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ) у співпраці з Польською Академією Наук опублікував нові досліди про т. зв. „Литовську Метрику". Досліди провела співробітниця УНІГУ д-р Патриція Кеннеді-Ґримстед у співпраці з д-р Іреною Сулковською-Курасьовою з Польщі. Їхня праця „Литовська Метрика в Москві і Варшаві: реконструкція архівів Великого Литовського Князівства" появилась у Гарвардській серії українознавчих студій. Книжка має 461 сторінку.

„Литовська Метрика" складається більш як з 600 томів архівного матеріялу Великого Литовського Князівства. Найстарший оригінальний том „Метрики" походить з 1511-16 років, хоч збереглись копії документів з часів великого князя Казимира (1440-92). Всього є коло 170 томів із ХУІ сторіччя і понад 400 зложених у ХУІІ та ХУІІІ сторіччях. У книгах „Метрики" збережені державні акти Великого Литовського Князівства, до якого входили від ХУІ до ХУІІ ст. і українські землі, тому там знаходиться чимало українського матеріялу. Крім офіційних державних документів, у „Метрику" включено теж копії судових протоколів, документи т. зв. публічних справ, записи землемірів, різні офіційні нотатки, реєстри княжих і королівських печаток, канцелярійні письма та різні інвентарні списки. Матеріяли з ХУІ сторіччя написані переважно т. зв. руською мовою (середньо-білоруською або середньоукраїнською мовами), а документи з ХУІІ сторіччя оформлені переважно по-польськи або латиною.

Збірка документів „Литовської Метрики"—незвичайно вартісне джерело історії та культури Литви, Латвії, Білорусі й України ХУ—ХУІІІ сторіч. Але користати з нього нелегко, бо існуючі інвентарні списки документів „Метрики" неточні і не всі місця переховання частин „Метрики" тепер відомі. Також за понад 500 років існування „Метрики" помішано її склад. Те, що сьогодні знаходиться в даному фонді „Метрики", може оригінально стосувалося до цілком іншої частини „Метрики" або навіть взагалі не походило з державних актів Великого Литовського Князівства. Деякі такі додатки до „Метрики" впроваджено при переписуванні найстарших томів (починаючи з 1597 р.), коли припадково в книгах залишені нотатки чи приватні документи помилково переписано разом з оригіналами. З „Метрики" постійно користали судді та канцелярійні урядники. Порядок документів також був часом помішаний в наслідок перешивання старих томів.

Також коли перевозили „Метрику" з Вильна до Варшави в 1740-их роках, пізніше, після розбору Польщі, з Варшави до Петербургу в 1795 році, а опісля з Петербургу ще далі на схід, до Москви в 1887 році, її змішано з другими архівами. Після відновлення польської держави по Першій світовій війні на базі договору в Ризі 1921 року, повернуто до Варшави багато архівних матеріялів з Москви, але не всі. Наприклад, ще сьогодні знаходяться в Москві певні частини не тільки „Литовської Метрики", але й „Польської Коронної Метрики", в тому й особливо мало досліджена „Волинська (Руська) Метрика", що стосується до України часів 1569-1673 років.

При кожному перевозі „Литовської Метрики" її переорганізовувано і складано нові реєстри всіх документів. Деякі з цих реєстрів згублено (наприклад, єдину копію списків з 1747 року знищено у Варшаві 1944 р.). В деяких реєстрах впроваджено цілком нові системи цифрування документів, так що сьогодні деякі документи „Метрики" можуть мати аж кілька інвентарнихпризначень. Частини „Метрики", що тепер в Польщі, є описані в каталогах, але основна частина „Метрики", що знаходиться в Москві, далі не окаталогована.

Інвентар „Литовської Метрики", який виготовив польський історик Станислав Пташицький в Петербурзі в 1887 році, сьогодні є хіба найліпшим довідником для розшуків матеріялів „Метрики". Наприклад, сьогодні в Центральному державному архіві давніх актів в Москві олівцем позначений сторічний примірник книжки Пташицького був єдиним довідником „Метрики", переховані там, у Москві. Д-р Ґримстед передрукувала цілу книжку Пташицького в своїй публікації (в ЗСА існували лише два примірники Пташицького—в бібліотеці Пеннсильванського університету і в публічній бібліотеці міста Ню Йорку). Подані в марґінесах поправки, додатки та сучасні циферні познаки уможливлюють сьогодні відшукати описані в Пташицького документи „Метрики", що зберігаються в Москві чи у Варшаві. Крім того, д-р Ґримстед виготовила додатки, в яких складено спис книг „Метрики", що не були включені в інвентарі Пташицького і які тепер є в Москві, Кракові, Варшаві або Вільнюсі.

Вона подає також список усіх реєстрів „Метрики", що виготовлені на протязі останніх 360 років (їх є 21). А найважливіше—це надруковані таблиці, в яких виразховано по-порядку весь реєстр Пташицького (601 позицій), дати походження кожного з цих томів „Метрики", сьогоднішнє московське чи варшавське інвентарне позначення кожного з цих томів і співвідношення вичислених томів „Метрики" до старших архівних познак варшавських інвентарів з 1747-1787 років, до новонайденого радзивілського перепису з 1623 року та інших реєстрів з ХУІІІ і ХІХ сторіч. Виготовлені також і зворотні співвідносні таблиці, в яких подано вищезгадані інформації, але базовані на варшавському інвентарі, або в іншій таблиці—на радзивілському.

Маючи в руках будьякий з цих реєстрів, науковець зможе при допомозі цієї нової книжки д-р Ґримстед легко відшукати взаємозв'язок всіх інших інвентарних познак. Д-р Ґримстед виготовила ці співвідносні таблиці в Гарварді, вживаючи для того спеціяльну компюторську програму.

Ця нова книжка Українського Наукового Інституту відіграє важливу ролю в дальших дослідах „Литовської Метрики". Крім самого заощадження науковцям часу при розшуках матеріялів „Литовської Метрики", вона стане ключем до дальших відкрить. Давно забуті джерела історії України, ідентифіковані в книжці д-р Ґримстед, повинні тепер бути описані й дбайливо досліджені. Книжка д-р Ґримстед це уможливить.

Дослідження д-р Ґримстед, як і появу цієї нової книжки про „Литовську Метрику" частинно оплатили установа National Endowment for the Humanities та Фонд Катедр Українознавства. Поїздки для її наукових дослідів до Польщі та РСФСР оплачував американський комітет „IREX".

Роман Процик

Концерт хору „Дніпро"

У неділю, 28-го квітня ц. р. в авдиторії Українсько-американського центру в Міннеаполісі, о год. 5-ій пополудні відбувся при численній участі громади концерт хору „Дніпро". Цей хор під проводом диригента Миколи Бриня є нашою гордістю, бо він плекає замилування і любов до нашого скарбу, яким є українська пісня. Акомпаньятором хору є Петро Циреградський, конферансьє—Люба Левицька. Душею хору є родина Цареградських.

В програму хору ввійшло багато пісень різного жанру. Програма складалася з трьох частин. Наш визначний письменник Михайло Коцюбинський у своїм нарисі „На крилах пісні" змальовує, яку силу має пісня і як вона володіє людською душею. Широкий степ, вечірня пора, і десь здалеку лине українська пісня. І без перебільшення скажу про диригента М. Бриня, що він уміє видобути все, що є найкраще в українській пісні. Чи відомі пісні, чи ні, але в його опрацюванні вони виходять жаво і будять любов до нашого пісенного скарбу.

Концерт зачався стрілецькою піснею „Ой, у лузі червона калина", обробка О. Кошиця. Вона своїм звучанням і змістом створює бадьорий настрій. Слідували пісні в обробці Миколи Лисенка „У містечку Богуславку". М. Леонтович полонив нас своїми „Вишні-черешні" та „Ой, пряду, пряду". Пісня про пригоди журавля в обр. Скалецького збудила веселий настрій. Далі—пісня „Сім день молотила" обр. Г. Верьовки.

Дві солістки—Кіра Цареградська та її дочка Оленка Цареградська-Амброзяк, виконали ніжно пісню „Ой, пливи, віночку". Частина перша закінчилася Вас. Симоненковим „Виростеш ти, сину" муз. А. Пашкевича, арр. К. Цареградської, з незабутнім його—„Вибрати не можна тільки батьківщину".

В другій частині вокальний ансамбль „Євшан зілля" проспівав по-мистецьки цілий ряд пісень.

В третю частину концерту ввійшли народні пісні та пісні В. Івасюка.

Концерт був добрим і корисним вкладом у нашу пісенну культуру.

Василь Пакуляк

Володимир Барагура
МЕЧ і КНИГА
Історичні оповідання для молоді
Ілюстрації П. Андрусева і М. Михалевича.
Ціна 7.00 дол. з портом
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ
УЧИТЕЛІВ
які шукають затруднення під час літа
Зголошуватися до
Головної Канцелярії УНСоюзу:
(201) 451-2200

ДРУКАРНЯ СВОБОДИ
прийме на постійну працю
СКЛАДАЧА на КОМПЮТОРІ
(Навчимо). Жінка або мужчина. Знання англійської мови потрібне. Години праці від 8-ої ранку до 4:30 по пол. Добрі умовини праці і бенефіти.
Голоситись особисто:
SVOBODA
30 Montgomery Street • Jersey city, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Гавел Кікерс 1:2
УСВТ „Ч. Січ" — Гантердон С.К. 4:0

У двох останніх першенських змагання І-ої дивізії Гарден Стейт Ліґи, що відбулися в днях 21-26-го квітня ц.р., „Ч. Січ" здобула дві з чотирьох можливих точки. В зустрічі на виїзді в місті Фріґолд „Січовики" на протязі цілих змагань тримали ініціятиву, створили декілька добрих можливостей до здобуття голів, але цим разом наш напад не використав їх і перемогу виборли господарі, до речі, в складі яких виступають три професійні футболісти, що ще недавно змагалися в одному із клюбів в розв'язаній Північно-Американській Професійній Лізі. Єдиного голя для „Ч. Січі" в цій зустрічі здобув Сабрій.

У п'ятницю ввечері на площі Фарчерс Ґров в Юніон під електричним освітленням „Ч. Січ" відбула змагання з клюбом Гантердон, які закінчила високою перемогою 4:0. До перерви вислід був 0:0. В другій половині конто голів відкрив Сальдерон з гарної акції А. Бакуна-Торія в 55-ій хвилині. П'ять хвилин пізніше Сабрій з подачі Брієнза подвоїв рахунок 2:0. В 67-ій хвилині знову Сальдерон, цим разом з подачі Рубалевського здобув свого другого голя змагання 3:0. Остаточний вислід зустрічі 4:0 встановив Рубалевський у 85-ій хвилині. До закінчення цьогорічного сезону „Ч. Січ" залишилося ще залеглих п'ять змагань, від вислідів яких залежатиме остаточна льоката нашої дружини в показнику табелі ігор 1-ої дивізії. Після шостої перемоги „Ч. Січ" займає четверте з усіх 10-ти місць, але з огляду на виступи за чаші має в запасі два змагання.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Ткач, Ромійо, Мурдзев, Брієнза, А. Бакун, Торій, Букачевський, Д. Бакун, Рубалевський, Саба, Сабрій, Сальдерон, Павлюс, Зулійо. Провідник Володимир Бакун.

УСВТ „Ч. Січ" (юнаки) — Клярксталь „Рофс" (юн.) 5:2

УСВТ „Ч. Січ" (м. юнаки) — Норден Веллі (м.юн.) 2:2

УСВТ „Ч. Січ" (юнаки) — Спортфрендс (новаки) 0:7.

Висліди змагань чоловічої відбиванкової дружини за першенство відбиванкового району „Гарден-Емпаєр".

УСВТ „Ч. Січ" — Савт Ривер В.К. — 15:10, 15:4, 15:13

УСВТ „Ч. Січ" — Сіне Номіне В.К. — 6:15, 8:15, 15:13

УСВТ „Ч. Січ" — Вест Сайд УМСА — 10:15, 14:16

УСВТ „Ч. Січ" — Сіне Номіне „Б" — 15:10.

Остаточно „Ч. Січ" зайняла в районі „Гарден-Емпаєр" (Ню Йорк — Ню Джерзі) шосте місце.

(от)

ЩЕ ПРО ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ УСТ „ЧЕРНИК" ДІТРОЙТ

О. Скоцень

В. Чижович

В доповнення допису Зенона Васильковича про ювілейні святкування УСТ „Черник" поміщуємо додаткові інформації нашого кореспондента Володимира Кізими.

• • •

Кульмінаційною точкою офіційної частини програми святкувань були виступи двох головних промовців: представника так зв. „старшої ґенерації", доповідача українською мовою, славного футбольного „аса" Олександра Скоценя та репрезентанта „молодшої" ґенерації Володимира Чижовича, який говорив англійською мовою.

О. Скоцень почав свою неперевершену футбольну кар'єру 16-літнім юнаком в складі дружини червоночорних львівської „України", де в короткому часі виказався непересічним футболістом а передовсім незрівняним середущим напасником дружини. Успіхи тодішньої „України", які інтеґрально пов'язані з іменем Скоценя, не являлися тільки успіхами на футбольних майданах, а перш за все, національними успіхами. Його дальший життєвий шлях в ролі футболіста повів його до Києва, Москви, знову до рідного Львова, а далі через Словаччину, Австрію, Німеччину, Бельгію, Францію і закінчився в Канаді. На кожній зупинці цього маратону він все блистів непересічним талантом футболіста. Найуспішнішим періодом його футбольної кар'єри можна вважати його виступи в професійному футбольному клюбі Ніцца, де „Леньо" сконець вкрився славою найкращого середущого напасника Франції, про що так часто розписувалася французька спортова преса. Гідним відмічення є факт, що О. Скоцень у всіх країнах свого перебування ніколи не позбувався своїх національних принципів, а часто й боровся за них і свою національну приналежність. І коли остаточно прийшлося йому „завісити футболівки та кілок", не залишив свого улюбленого спорту, але й далі активно включався в його життя, тоді вже в ролях судді, тренера. Останніх шість років присв'ятив на підготову та видання книжки споминів, пов'язаних з історією українського футболу в Галичині, на еміграції та в діяспорі п.з. „З футболом у світі".

Представник молодшої ґенерації, відомий на північно-американському континенті чоловий футболіст УСО „Тризуб" Філядельфія, пізніше змагун і тренер УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, директор тренерів Американської Футбольної Асоціяції, головний тренер збірної ЗСА на Олімпіяду, Пан-Американські Ігрища і за чашу світу, директор Професійної Футбольної Ліґи (в закритих залях) Володимир „Дзюхо" Чижович. Провідною думкою обидвох шановних доповідачів, що не тільки різнилися стилями їхніх доповідей, а перш за все, формуванням їхнього національно-спортового виховання, яке проходило серед цілком відмінних обставин з майже півстолітньою різницею часу та на інших континентах, було: як „Леньові" так і „Дзюхові" приходилося не тільки гідно репрезентувати ім'я українського спортовця, але й дуже часто боротися за своє національне походження і приналежність, та базувати наше спортове майбутнє на вихованні нашої української молоді не тільки в спортовому аспекті, а, перш за все, в національному. Це особливо підкреслив представник молодшої ґенерації. З огляду на пізній час офіційну частину бенкету закінчено відчитанням тільки двох письмових привітів: від УСЦАК і УСВТ „Чорноморська Січ".

В часі ювілейних святкувань на головний залі Р. Мазяк підготовив виставку здобутих спортовцями „Черника" трофеїв, численних знимок та видань, що віддзеркалювали не тільки многогранну спортову, але і громадську діяльність товариства. Шкода тільки, що організатори ювілейного святкувань не запланували зафіксувати у формі альманаху свою спортово-громадську працю на протязі свого 35-річчя.

В. Кізима

Іван Кедрин
ЖИТТЯ — ПОДІЇ — ЛЮДИ
СПОМИНИ та КОМЕНТАРІ
Ціна $21.25 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

• НА ПРОДАЖ •
6-РІЧНИЙ ОДНОРОДИННИЙ ДІМ
3 спальні, віт., їдальня, лазн., пивниця та 7 акр. землі з лісом. Вигідне положення — 4 милі від Союзівки, 1 миля від ОДУМ. Ціна дуже доступна. Дзвонити веч., після 7-ої год. до власника, (914) 647-3631

ВІДКРИТО КОЖНИЙ ДЕНЬ
(201) 647-7221
(201) 647-3492
So. Bound Brook Monument Co.
Р. ХЕЙЛИК
Ю. БЕЗСОНІВ
Приймаємо замовлення і ставимо пам'ятники, мавзолеї, статуї з різних гранітів, марморів і бронзи на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. та інших цвинтарях в США. На бажання, радо заїдемо до Вашого дому.
45 Mountain Avenue
Warren, N.J. 07060

• FUNERAL DIRECTORS •
UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE
Український Національний Центнар-Пам'ятник полагоджують всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.
4111 Pensylvania Ave., SE
Washington, D.C. 20746
Tel.: (301) 568-0630 — Days
(301) 855-8864 — Sat., Sun., Eve. & Holidays
MAIL: PO Box 430
Dunkirk, MD 20754

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568